

Verslag ondernemersavond Gooi en Vechtstreek – 25 januari 2021

Deze avond is een vervolg op de ondernemersavond van 27 augustus 2020. Toen is gesproken over de toekomst van de regionale economie, de impact van corona op verschillende sectoren en de beschikbare overheidssteun. Inmiddels zitten we in een harde lockdown, en zijn er nieuwe steunmaatregelen aangekondigd. Vanavond staan we stil bij de huidige economische situatie, gaan we in gesprek over hoe ondernemers elkaar kunnen helpen, hoe we verder gaan na de crisis en wat de overheid kan betekenen.

Burgemeester van Gooise Meren, Han ter Heegde, opent de avond. Als portefeuillehouder economisch en maatschappelijk herstel van de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek spant hij zich in om de economische schade zo beperkt mogelijk houden. Het einde van de coronapandemie is in zicht, maar wanneer precies is nog niet duidelijk. Het is de laatste fase, maar het vraagt een lange adem. Het water staat veel ondernemers aan de lippen. We proberen met overheidsmaatregelen op Rijks, regionaal, en lokaal niveau de helpende hand te bieden. We zien dat er nieuwe initiatieven ontstaan, ondernemers proberen er op creatieve manier wat van te maken.

Tijdens de vorige ondernemersavond zijn suggesties gedaan om de ondernemers nog beter te steunen. Waar mogelijk is hier gehoor aan gegeven. Han ter Heegde spreekt de hoop uit dat dat vanavond weer gebeurt.

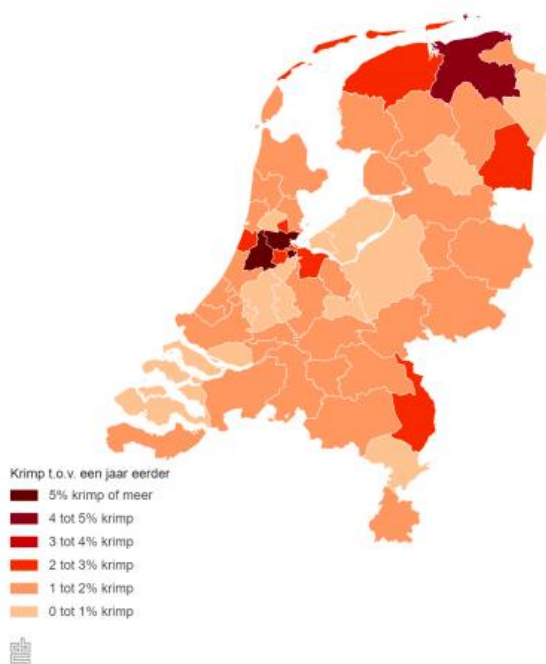
Corona en de regio: aanpak, feiten en cijfers

Tijs Böhm, manager van het Werkgeversservicepunt (WSP) en programmamanager economie en werk, presenteert de economische situatie in Gooi en Vechtstreek aan de hand van actuele cijfers en onderzoeken. De belangrijkste informatie uit de presentatie is hieronder verwoord, de gehele presentatie is als bijlage toegevoegd aan dit verslag.

1. Veel inwoners zijn werkzaam in branches die hard worden getroffen.

Anders dan we eind augustus vermoedden, zien we dat de regionale economie bovengemiddeld is getroffen. Veel inwoners zijn werkzaam in branches waar harde klappen vielen (luchtvaart, cultuur,

Economische groei, 3e kwartaal 2020

horeca, recreatie). In Gooi en Vechtstreek was er in het derde kwartaal sprake van een krimp van 3 tot 4 % t.o.v. dezelfde periode in 2019. Er wordt veel steun aangevraagd. 45 tot 50% van de bedrijven in de regio maken gebruik van ten minste 1 steunmaatregel. Veel steun wordt aangevraagd in de detailhandel, horeca en catering.

De regio kent bovengemiddeld veel zzp'ers, veelal werkzaam in de zakelijke dienstverlening, bouw, gezondheidszorg, ICT en media. De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is specifiek bedoeld voor deze doelgroep. Tot op heden zijn er 6000 aanvragen goedgekeurd, met een totale waarde van €27 miljoen. Deze belanden met name in de sector cultuur, sport, evenementen en recreatie, de horeca en de detailhandel.

2. Aantal faillissementen fors gedaald

Het aantal faillissementen in de regio is opvallend laag. Dit is in lijn met de ontwikkelingen in omliggende gebieden. Hier ligt een relatie met de ondersteuning vanuit het Rijk. De verwachting is dat er meer faillissementen volgen wanneer de overheidssteun wordt afgebouwd.

Uit de ondernemerspeiling die in november in samenwerking met Regio Utrecht is georganiseerd (2000 respondenten) komt naar voren dat 77% van de ondernemers een negatieve impact van de lockdown op de bedrijfsvoering verwacht. Het gaat dan om impact op liquiditeit, de orderportefeuille, overschot én tekort aan personeel. 10% denkt mogelijk failliet te gaan als gevolg van de coronacrisis. De horeca- en culturele sector is het somberst.

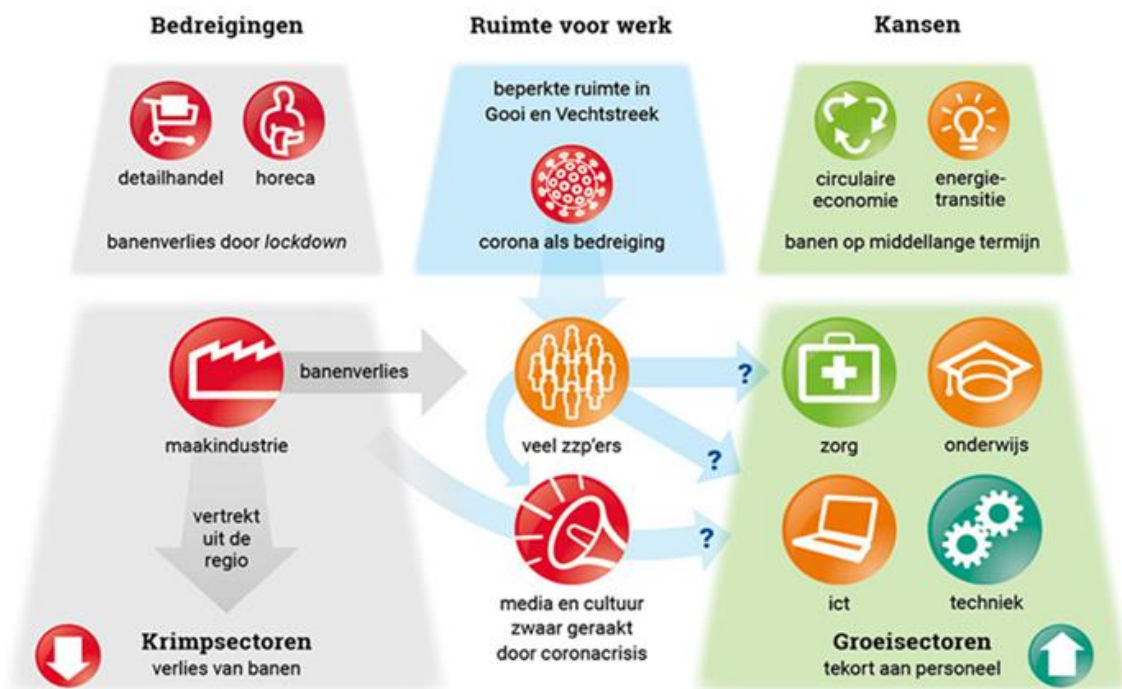
3. Spanning op de arbeidsmarkt is afgenomen

Waar de arbeidsmarkt in 2019 krap was in een groot deel van Nederland, is dit inmiddels veranderd in gemiddelde krapte. Dit komt doordat bedrijven minder mensen aannemen, maar ook omdat meer mensen hun baan verliezen. De WW-uitkeringen zijn in Gooi en Vechtstreek bovengemiddeld toegenomen. De druk is wel nog hoog in de sectoren ICT, zorg, transport en bij technische beroepen. Hier is een duidelijke correlatie met de coronamaatregelen. Veel inwoners zijn werkzaam in sectoren die een forsere stijging van het aantal WW-uitkeringen kennen (horeca en cultuur, sport & recreatie). Voor Gooi en Vechtstreek geldt tevens dat dat veel inwoners werken in de arbeidsmarktregio Groot Amsterdam met veel banen in de zwaar geraakte luchtvaartsector.

4. Inspelen op corona

Uit de ondernemerspeiling blijkt dat 63% voldoende heeft aan de beschikbare steunmaatregelen. De horeca- en cultuursector heeft de grootste aanvullende behoefte. Te denken valt aan kwijtschelding van belastingen en extra steunfondsen.

In Gooi en Vechtstreek zijn de kansen en bedreigingen van de coronamaatregelen in een arbeidsmarktanalyse in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot een regionaal maatregelenpakket. Met verschillende projecten wordt in samenwerking met bedrijven, UWV en onderwijsinstellingen ingespeeld op de behoefte aan gekwalificeerd personeel. Deze projecten richten zich met name om de bouw- & installatie sector, de media en de zorg.

Gooi en Vechtstreek Werkt Door

Gooi en Vechtstreek Werkt Door verbindt werkgevers aan elkaar zodat werknemers (eventueel tijdelijk) van werk naar werk worden geleid. Ook zzp'ers kunnen aanspraak maken op ondersteuning. Voor meer informatie zie <https://www.wspgv.nl/gvwerktdoor/> en per mail werknaarwerk@wspgv.nl.

In gesprek met elkaar

Regionale aanpak en sectoren

De focus van de regionale aanpak om de arbeidsmarkt te versterken ligt op een aantal kansrijke sectoren (zorg, energie, duurzaamheid en media). De vraag wordt gesteld waarom er zoveel aandacht uitgaat naar duurzaamheid en energietransitie, terwijl veel bestaande bedrijven in de horeca en detailhandel het nu heel zwaar hebben. Gerard Kuipers, voorzitter economie & innovatie Regio Gooi en Vechtstreek, licht toe dat het geen traditionele economische crisis betreft. Bij de huidige pandemie is er acute vraaguitval die zich met normale steunmaatregelen deels laat compenseren. Regionaal richten we ons op sectoren waar we in de toekomst groei verwachten en willen versnellen. Detailhandel en horeca worden op gemeentelijk niveau op allerlei fronten ondersteund. Tenslotte is een deel van de regionale maatregelen voor alle ondernemers (zoals GV Werkt Door) en zzp'ers (GV Werkt Door en het project ZorgStart).

De middelen van de lokale overheden zijn beperkt. We zijn grotendeels afhankelijk van het Rijk. Waar mogelijk zijn regels verruimd en belastingen uitgesteld. Er is lokale en provinciale steun voor horeca, evenementen, cultuur en toerisme (o.a. compensatiefondsen). Bijna alle gemeenten verlenen subsidies en laten die doorlopen. Stimuleren van horeca, recreatie en toerisme, is nu niet mogelijk door de lockdown. Als de regels weer worden afgebouwd, kunnen gemeenten weer helpen de vraag te vergroten (bijvoorbeeld door lokaal inkopen te stimuleren). De start van het watersportseizoen is van groot belang. Hopelijk kan dat zonder ingrijpende coronamaatregelen.

Als de pandemie voorbij is, zal de vraag zich herstellen. Het is belangrijk om ons dat te realiseren. Alles is erop gericht om te kijken hoe we snel en veilig open kunnen. De bestuurders houden zich aanbevolen voor ideeën en input.

Grootste knelpunten

Verschillende ondernemers zien de toekomst met vertrouwen tegemoet, al haal je de verliezen van dit jaar niet meer in. Er komt waarschijnlijk een inhaalvraag, zoals we ook hebben gezien in de maanden dat de regels werden versoepeld. Grootste zorg op dit moment zijn de opgebouwde schulden. De compensatieregelingen zijn onvoldoende om alle verplichtingen te dekken. Zo drukt loonbelasting zwaar op de exploitatie. Ondernemers geven aan positief te zijn over de hulp vanuit de gemeenten. Er is snel actie ondernomen en de ambtenaren proberen mee te denken.

Het gaat om levensvatbaarheid na de crisis. Steunmaatregelen helpen veel ondernemers de crisis door. Veel partijen die uitstel hebben verleend, kloppen straks weer aan. Aflossingscapaciteit kan onvoldoende zijn om aan directe schuldvraag te voldoen. Belangrijk om plannen te maken om toegang te hebben tot juiste financiering. Er zijn organisaties, zoals MKBDoorgaan.nl, die gemeenten hulp kunnen bieden die aansluit op concrete vragen van ondernemers over financiering en overige regelingen. Door de opgebouwde schulden is er straks minder ruimte om te investeren en te innoveren. Tijdig aandacht hiervoor voorkomt dat de economie straks alsnog stagneert.

De bestuurders spannen zich in om de problematiek landelijk onder de aandacht te brengen. Zo is er recentelijk - namens de regiogemeenten - een brandbrief gestuurd naar het Rijk om de ontbrekende steun voor startende ondernemers onder de aandacht te brengen. Zie:

<https://www.regiogv.nl/nieuws/regiogemeenten-willen-steunmaatregelen-voor-startende-ondernemers/>

Suggesties voor extra overheidsinzet

- Zorg voor lastenverlichting voor sectoren die het nodig hebben. Laat de komende jaren niet de lasten enorm stijgen om de verliezen terug te halen. Uiteindelijk komt het overgrote deel van de kosten weer te liggen bij de ondernemers.
- Denk als overheid mee met ontwikkelingen en plannen die ondernemers hebben om te kunnen innoveren en investeren. Vasthouden aan oude bestemmingsplannen en zaken als de nieuwe provinciale verordening van Provincie Noord-Holland werken daar niet aan mee.
- Gemeente Amstelveen heeft een subsidieregeling die mogelijk interessant is voor de regio. Het richt zich op de kosten die ondernemers maken voor de zogenaamde 1.5 meter maatregelen. Dit is een subsidie die niet meegerekend hoeft te worden met de NOW etc.
- Leges compenseren voor het bijschrijven conform de vergunning Drank- en Horecawet. Veel horecaondernemers hebben personeel moeten laten gaan, ook degenen die op vergunning staan. Er moet nieuw personeel worden aangenomen straks en ook weer worden bijgeschreven op de vergunning. Hier zijn kosten aan verbonden. Misschien kunnen die ook tijdelijk worden verlaagd of vervallen.

Aandacht voor mentale gezondheid ondernemers

Ondernemers worden constant aangesproken op hun adaptiviteit. Er is moeheid bij ondernemers en personeel. Bij het opstarten van de economie moet er ook aandacht zijn voor de mentale en fysieke gezondheid van mensen. Dit is iets om te adresseren bij de Veiligheidsregio en het Rijk. Hoe gaan we open, met hoeveel mensen gaan we open? Hoe kunnen we met pilots werken om werknemers en bezoekers te beschermen? Deze zachte invalshoek is een belangrijk punt. Dit wordt snel vergeten, maar straks moeten we weer snel aan de gang. En men neemt ballast mee uit deze periode. Tegelijkertijd ligt hier ook een rol voor ondernemers onder elkaar, bijvoorbeeld in ondernemersverenigingen. Men staat te trappelen om weer voor 110% aan de slag te gaan. Ook de ondernemersverenigingen moeten hier aandacht voor vragen.

Ook bij gemeenten en MKBDoorgaan.nl komen aanvragen binnen van ondernemers die het niet meer zien zitten. Een training van 113 zelfmoordpreventie voor professionals en vrijwilligers die te maken hebben met ondernemers is een aanrader.

Overige zorgen en opmerkingen

- Ondernemers maken zich zorgen over de ongeregelheden die zijn ontstaan als reactie op de avondklok. Han ter Heegde geeft aan dat het wordt gemonitord. Op dit moment zijn er nog geen signalen van concrete gevallen, maar de betrokken instanties houden het in de gaten.
- Aandacht voor ondermijning is van belang, m.n. bij hen die niet in aanmerking komen voor steunmaatregelen. Zij kunnen hier extra gevoelig voor zijn.
- Bij Bouwend Nederland horen we dat leden aangeven dat landelijk de middelgrote aanbestedingen achterblijven (opdrachten van particulieren, woningbouwcorporaties en overheden). Dat leidt tot minder gevulde orderportefeuilles. Ook thuiswerkende ambtenaren bij gemeenten en provincies zijn soms slechter bereikbaar.
- De benaderbaarheid en daadkracht van gemeenten wordt gewaardeerd, hoewel dit niet voldoende zal zijn voor veel ondernemers.

Opbrengst van de avond en vervolg

De gemeenten zetten hun landelijke lobby voort en blijven een dringende oproep doen om ervoor te zorgen dat de voorzieningen die zo belangrijk zijn er in de toekomst ook nog zijn. Dit is in het belang van de gemeenschap, de sociale cohesie en de regionale economie.

Ook MKB Nederland, Koninklijke Horeca Nederland en andere belangenpartijen spannen zich in voor meer en passende steun van ondernemers. Duidelijk moet worden gemaakt dat veel ondernemers

dusdanige klappen moeten opvangen dat aanvullende ondersteuning bovenop de huidige maatregelen, noodzakelijk is. Praktijkvoorbeelden ondersteunen de oproep aan het kabinet. Ondernemers vertellen de krachtigste verhalen. Brancheorganisaties zoeken hierin ook onderling samenwerking.

De aanwezigen vonden de avond waardevol en willen elkaar over een aantal maanden graag weer ontmoeten in deze samenstelling. De afspraak wordt gemaakt om eind april/begin mei nogmaals een ondernemersavond te organiseren. Han ter Heegde, Gerard Kuipers en Annette Wolthers danken de ondernemers voor het open en constructieve gesprek en nodigen de ondernemers uit contact op te nemen als ze suggesties of vragen hebben. Dit kan via Marijn den Uijl, m.denuijl@regiogv.nl.

Bijlagen:

1. Presentatie
2. Deelnemerslijst
3. Leaflet Gooi en Vechtstreek Werkt Door